

ALLAH İŞİTİR VE GÖRÜR*

Eüzü bi'llâhi mine'ş-şeytâni'r-racîm.

Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm.

El-hamdü li'llâhi rabbi'l-âlemîn... Ve'l-âkıbetü li'l-müttakîn... Ve's-salâtü ve's-selâmü alâ seyyidinâ muhammedin ve âlihî ve sahbihî ecmaîn...

İ'lemû eyyühe'l-ihvân... İnne efdale'l-kitâbi kitâbu'llâh... Ve enne efdale'l-hedyi hedyü muhammedin salla'llâhu aleyhi ve sellem... Ve şerre'l-umûri muhdesâtühâ... Ve külle muhdesin bid'ah... Ve külle bid'atin dalâleh... Ve külle dalâletin fi'n-nâr... Ve bi's-senedi'l-muttasılı ile'n-nebiyyi salla'llâhu aleyhi ve selleme ennehû kâl:

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِلْمُنَافِقِ يَا سَيِّدِي
فَقَدْ أَغْضَبَ رَبَّهُ

(ك. هب. عن بريدة)

RE. 56/13 (İzâ kâle'r-racülü li'l-münâfıki: Yâ seyyidî! Fekad ağdabe rabbehû.)

Sadaka rasûlü'llâh, fî mâ kâl, ev kemâ kâl.

“—Mefhar-i mevcûdât Muhammed Mustafâ râ salevât!”

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

“—Seyyidü’s-sâdât Muhammed Mustafâ râ salevât!”

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

“—Habîb-i Hüdâ Muhammed Mustafâ râ salevât!

[Allâhümme salli alâ seyyidenâ muhammedin ve alâ âli seyyidinâ muhammed...]

Cenab-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretleri, iki cihanın serveri, sevgili Peygamberimizin şefaatine cümlemizi nâil eylesin...

a. Bir Münafığa Efendim Demek

Hâkim ve Beyhakî, Büreyde RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹

إِذَا قَالَ الرَّجُلُ لِلْمُنَافِقِ يَا سَيِّدِي
فَقَدْ أَغْضَبَ رَبَّهُ

(ك. هب. عن بريدة)

RE. 56/13 (İzâ kâle’r-racülü li’l-münâfıki: Yâ seyyidî! Fekad ağdabe rabbehû.)

¹ Hâkim, *Mütstedrek*, c.IV, s.347, no:7865; Beyhakî, *Şuabü’l-İman*, c.IV, s.230, no:4884; Ebû Nuaym, *Ahbâr-ı İsfahan*, c.VIII, s.499, no:1676; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.V, s.454, no:2991; Büreyde RA’dan.

Buna çok çok dikkat edin ama. Münafık diyerekten; imanı sağlam olmayan, imanı dilinde olan, imanını içine işlememiş olan, gösterişçi... Bunun gibi gösterişçi ama gene müslümanım diyor. Müslümanım diyor ama diliyle diyor içinde itikadı yok.

Bu münafık beşeriyet iktizası, cemiyet iktizası bir yerde idareci ise, ikide bir önünde, “Efendim!” demek mecburiyetindeyiz. Onu taltif ediyoruz, ona ikram edip tebasbus ediyoruz, müdâhane ediyoruz; “Aman efendim!” deyiveriyoruz.

Bak buna karşı diyor ki:

(İzâ kàle’r-racülü li’l-münâfiki) “Her kim bir münafıka, *(Yâ seyyidî)* ‘Ey efendim!’ diye ona bir kıymet vererekten böyle bir lakap takarsa; *(fekad ağdabe rabbehû)* Rabbini kızdırmış, gazaplandırmış olur.”

Yâni bu hitaba layık bir adam değilken, sen ona nasıl öyle hitap ediyorsun? Diyeceksin ki:

“—Politika icabı, ne yapayım maiyetindeyim, demesem olmaz.” Ama insanlar Allah’a bel bağlayamadıklarından dolayı sanki rızık buradaymış gibi bellerini beşere bağlamışlardır. Bu adamın uzun zaman maiyetinde çalışacağım, maaş alacağım diyerekten bunu diyor. Halbuki öte taraftan da Rabbini kızdırıyor, Rabbinin gazabını mucip olacak harekette bulunuyor. Allah muhafaza etsin...

b. Kelime-i Şehadet Getirmenin Karşılığı

İbn-i Asâkir, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:²

إِذَا قَالَ الْعَبْدُ أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ قَالَ اللَّهُ
يَا مَلَائِكَتِي عَلِمَ عَبْدِي أَنَّهُ لَيْسَ لَهُ رَبٌّ
غَيْرِي أَشْهَدُكُمْ أَنِّي قَدْ غَفَرْتُ لَهُ

(كر. عن أنس)

RE. 56/14 (*İzâ kâle'l-abdü: Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh; kâle'llâhu: Yâ melâiketî, alime abdî ennehû leyse lehû rabbün gayrî, üşhidüküm ennî kad gafertü lehû.*)

Bir şehadetin mükâfatına bakın! Hatmelerimizde diyoruz ya!

“—Yâ Rabbi son nefeste bize de kelime-i şehadet nasib et!” diyerek bir şehadet kelimesi getiriveriyoruz biz de... Bunun mükâfatı neymiş bak:

(*İzâ kâle'l-abdü: Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh*)
“Kul, (*Eşhedü en lâ ilâhe illa'llâh*) ‘Şahitlik ederim ki Allah’tan başka ilâh yoktur.’ dediği zaman, (*kâle'llâhu*) Allah-u Teâlâ Hazretleri şöyle buyurur: (*Yâ melâiketî*) ‘Ey meleklerim, (*alime abdî ennehû leyse lehû rabbün gayrî*)

² İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.VII, s.61; Enes ibn-i Mâlik RA'dan.

kulum benden başka Rabbi olmadığını bildi. (Üşhidüküm ennî kad gafertü lehû) Sizi şahid olun ey meleklerim, ben o kulumu muhakkak mağfiret ettim.”

Cenâb-ı Hak kulunu affettiğine dair meleklerini şahit kılıyor. Allah cümlemizi mağfûrîn zümresine ilhak etsin...

c. Amellerin Boşa Gitmesi

İbn-i Adiy ve İbn-i Asâkir, Hz. Âişe RA’dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz ne buyurmuş:³

إِذَا قَالَتِ الْمَرْأَةُ لِرَوْجِهَا مَا رَأَيْتُ مِنْكَ
خَيْرًا قَطُّ فَقَدْ حَبِطَ عَمَلُهَا

(عد. كر. عن عائشة)

RE. 57/1 (*İzâ kâleti’l-mer’etü li-zevcihâ: Mâ raeytü minke hayren kattu! Fekad habeta amelühâ.*)

(*İzâ kâleti’l-mer’etü li-zevcihâ*) “Kadın kocasına derse ki: (*Mâ raeytü minke hayren kattu!*) ‘Be herif! Ben senden hiç hayır görmedim! Senden asla, kat’a hiçbir hayır görmedim!’ derse... (*Fekad habeta amelühâ*) veya (*hubita amelühâ*) amelleri heba olmuş olur. Amellerini iptal etmiş olur. Yaptığı hayrât u hasenâtı sildirmiş, yok etmiş olur.”

³ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LVII, s.84; İbn-i Adiy, *Kâmil fi’d-Duafâ*, c.VII, s.167; Hz. Aişe RA’dan.

Câmiü’l-Ehâdîs, c.III, s.401, no:2449.

Yaşamış 10 sene 20 sene kocasıyla da bir gün aralarında nasılsa bir bozukluk olmuş, dargınlık olmuş. Diyor ki:

“—Adam senden ne hayır gördüm ki!”

Bu kadın ne kadar amel ettiyse, amellerinin hepsi silinivermiştir, mahvolmuştur.”

d. Namazda Sakin Durun!

Hakîm-i Tirmizî, İbn-i Adiy, Ebû Nuaym ve İbn-i Asâkir Hz. Ebû Bekir RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁴

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ إِلَى الصَّلَاةِ فَلْيُسْكِنِ أَطْرَافَهُ وَلَا
يَتَمَيَّلُ كَمَا تَتَمَيَّلُ الْيَهُودُ فَإِنَّ سُكُونَ
الْأَطْرَافِ فِي الصَّلَاةِ مِنْ تَمَامِ الصَّلَاةِ

(الحكيم، عد. حل. كر. عن أبي بكر)

RE. 57/8 (*İzâ kàme ehadüküm fî salâtihi. fe'l-yüskin etrâfehû, ve lâ yetemeyyel kemâ tetemeyyelü'l-yehûdü, feinne süküne'l-etrâfi fi's-salâti min temâmi's-salâti.*)

(*İzâ kàme ehadüküm fî salâtihi. fe'l-yüskin etrâfehû*) “Sizden biriniz namaza kalktığı zaman her tarafı, her yanı sakın olsun.”

⁴ İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimaşk*, c.LIX, s.290; Hakîm-i Tirmizî, *Nevâdirü'l- Usûl*, c.II, s.171; Hz. Ebû Bekir RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.VII, s.525, no:20082; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.403, no:2455.

(*Ve lâ yetemeyyel kemâ tetemeyyelü'l-yehûdü*) “Yahudilerin ibadet esnasında kırırdadığı, sallandığı gibi sağınıza, solunuza, etrafınıza sallanmayın, kırırdamayın! (*Feinne sükûne'l-etrâfi fi's-salâti min temâmi's-salâti*) Çünkü namazın içinde insanın her tarafının sakin olması namazın kemâlindedir, tamamındandır.”

Bak ne güzel diyor:

“—Namaza durduğunuz vakitte iki tarafa sallanmayın, gayet huzur içerisinde, edep üzere bulunun! Yahudiler böyle iki tarafa meyledermiş, sallanırlarmış. Sakin bir halde huzur-u ilahiye durmak, namazın tamamına alâmet.”

e. Allah'ın Kuluna Yönelmesi

Dâra Kutnî, Huzeyfe RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁵

إِذَا قَامَ الْعَبْدُ يُصَلِّيَ أَقْبَلَ اللَّهَ عَزَّ وَجَلَّ عَلَيْهِ
بِوَجْهِهِ فَلَمْ يَنْصَرِفْ عَنْهُ حَتَّى يَنْصَرِفَ
الْعَبْدُ أَوْ يُحْدِثَ حَدَثَ سُوءٍ

(قط . فى الأفراد عن حذيفة)

RE. 57/9 (*İzâ kâme'l-abdü yusallî, akbela'llâhu azze ve celle aleyhi bi-vechihî, felem yensarif anhü hattâ yensarife'l-abdü ev yuhdise hadese sûin.*)

⁵ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VII, s.506, no:19988; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III. s.413, no:2478.

(*İzâ kâme'l-abdü yusallî*) “Kul namaza kalktığında, (*akbela'llâhu azze ve celle aleyhi bi-vechihî*) Aziz ve Celil olan Allah vechiyle ona yönelir.”

İkbal, yani yüz yüze geliyor. Karşılama, hani bir dostumuz geldiğinde nasıl karşılıyoruz, onu kucaklıyoruz, karşılaşıyoruz. Dostların böyle karşılaştığı gibi...

(*Felem yensarif anhü hattâ yensarife'l-abdü*) “Kul namazdan ayrılmadıkça, (*ev yuhdise hadese sûin*) veya kendisinden fena bir hades vuku bulmadıkça ondan dönmez.”

Tâ namazdan çıkıncaya kadar, Hz Allah kulundan ayrılmıyor.” Allah cümlemize intibahlar nasib etsin...

f. Uykudan Uyanınca Okunacak Dua

Taberânî, Ebu Cuhayfe RA'dan rivayet etmiş, Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁶

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنْ مَنَامِهِ فَلْيَقُلْ الْحَمْدُ لِلَّهِ
الَّذِي رَدَّ فِينَا أَرْوَاحَنَا بَعْدَ إِذْ كُنَّا أَمْوَاتًا

(طب. عن أبي جحيفة)

RE. 57/10 (*İzâ kâme ehadüküm min menâmihi, feyekul: El- hamdü li'llâhi'llezî redde fînâ ervâhanâ ba'de iz künnâ emvâten.*)

⁶ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XXII, s.107, no:269; Heysemî, *Mecmaü'z- Zevâid*, c.X, s.173, no:17057.

Kenzü'l-Ummâl, c.XV, s.353, no:41346; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.408, no:2467.

(*İzâ kâme ehadüküm min menâmihi, feyekul*)
“Sizden birisi uykusundan kalktığında şöyle desin:

(*El-hamdü li’llâhi’llezî redde fînâ ervâhanâ ba’de iz künnâ emvâten*) ‘Hamd olsun o Allah’a ki, biz uykuda ölümler haline geldikten sonra ruhlarımızı bize iade buyurdu.’

Şimdi insana uykudan uyanınca düşen ilk vazife; “Allah’a hamd olsun ki, ölü hayattan bizi diri hayata nail etti. Ölü gibiyken, ruhumuzu bize iade etti; hayatımızı yeniledik ve taze bir hayata kavuştuk.” demektir.

g. Giderken Selâm Vermenin Mükâfâtı

Ebü’ş-Şeyh Ebû Hüreyre RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁷

إِذَا قَامَ أَحَدُكُمْ مِنَ الْمَجْلِسِ فَلْيُسَلِّمْ فَإِنَّهُ
يَكْتُبُ لَهُ أَلْفُ حَسَنَةٍ وَيُقْضَىٰ لَهُ أَلْفُ
حَاجَةٍ وَيَخْرُجُ مِنْ ذُنُوبِهِ كَيَوْمِ وَلَدَتْهُ أُمُّهُ

(أبو الشيخ في الثواب عن أبي هريرة)

RE. 57/11 (*İzâ kâme ehadüküm mine’l-meclisi, felyüsellim, feinnehû yüktebü lehû elfü hasenetin, ve yukdâ lehû elfü hâcetin, ve yahrucu min zünûbihî, keyevme veledethü ümmühû.*)

⁷ *Kenzü’l-Ummâl*, c.IX, s.145, no:25436; *Câmiü’l-Ehâdis*, c.III, s.407, no:2465.

(*Izâ kâme ehadüküm mine'l-meclisi*) “Sizden biriniz toplantı yerinden, başkalarıyla beraber oturduğu yerden kalktığı zaman, (*felyüsellim*) selâm versin!” Ne diyecek? En kısası; (*Es-selâmü aleyküm*) der.

(*Feinnehû yüktebü lehû elfü hasenetin*) “Çünkü, bu selâmından dolayı ona bin hasene yazılır. (*Ve yukdâ lehû elfü hâcetin*) Ve onun bin tane hâceti görülür. (*Ve yahrucu min zünûbihî*) Ve bu adam günahlarından çıkar, (*keyevme veledethü ümmühû*) annesinin onu doğurduğu gündeki gibi çıkar.”

Bakın Allah-u Teâlâ'nın bize olan şu lütuflarına, ikramlarına! Oturuyoruz şimdi, millet burada muhabbete toplandık, ben evime gitmek istiyorum. Giderken (*Es-selâmü aleyküm*) diyorum, evime öyle gidiyorum. Allah-u Teâla bu bir selâma bin tane sevap veriyor. Faziletin büyüklüğüne bakın! Kardeşlerin birbirlerine yaptığı duanın mükâfatı...

Bu bin sevaptan başka bin de haceti reva olur. Daha? Anasından doğduğu gün gibi günahlardan sıyrılır.

Bu selâmın elimizden gitmesi bizim için bir cezadır. Kıymetini bilmeyince elimizden alınıp; günaydın, akşam aydın, sabah aydın selâmın yerine aldı. Bunlar beşerin uydurdukları laflardır. Allah-u Teâlâ kitabında bize:

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

(النساء: ٨٦)

(Ve izâ huyyâtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsenü minhâ ev ruddûhâ) “Siz bir selâmla selâmlandığınız zaman, o selâm gibi selâmla karşılığını verin veya daha güzel bir şekilde karşılık verin!” (Nisâ, 4/86) buyuruyor.

Allah Celle ve A'lâ'nın ve Rasûlünün lisanıyla bize bildirdiği: *Es-selâmü aleyküm...* Evdeyken de odanıza girerken “*Es-selâmü aleyküm!*” der girersiniz; çıkarken de “Allaha ısmarladık” yerine “*Es-selâmü aleyküm!*” der öyle çıkarsınız. Allah'a ısmarladık yerine selâm ver. Allah'a ısmarlayınca sevap yok, onu biz söylüyoruz. Burada öğretileni söylediğimizden dolayı bin mükâfat veriliyor, bin hacet görülüyor, günahlarımız da mağfireti ilahiyyeye mazhar oluyor.

h. Tilâvet Secdesi ve Şeytan

Ahmed ibn-i Hanbel, Müslim, İbn-i Mâce, İbn-i Hibbân ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Pey gamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁸

إِذَا قَرَأَ ابْنُ آدَمَ السَّجْدَةَ فَسَجَدَ إِعْتَزَلَ

الشَّيْطَانُ يَبْكِي يَقُولُ يَا وَيْلَهُ أُمِرَ ابْنُ آدَمَ

بِالسُّجُودِ فَسَجَدَ فَلَهُ الْجَنَّةُ وَأُمِرْتُ

بِالسُّجُودِ فَأَبَيْتُ فَلِيَ النَّارُ

(حم . م . ه . حب . ق . عن أبي هريرة)

RE. 57/12 (*İzâ karâe'bnü âdeme's-secdete fesecede, i'tezele's- şeytânü yebkî, yekûlü: Yâ veylehû umire'bnü âdeme bi's-sücûdi fesecede, felehü'l-cennetü; ve ümirtü bi's-sücûdi, feasaytü feliye'n- nâru.*)

(*İzâ karâe'bnü âdeme's-secdete fesecede*)
“Hz. Âdem'in evlâdı cinsinden olan biz insanlardan, müslümanlardan birisi secde ayetini okuduğu zaman, (*fesecede*) kalkıp secde etti mi; (*i'tezele's-şeytânü yebkî*) şeytan ağlayarak onun yanından ayrılır.”

(*Yekûlu*) Ve der ki: (*Yâ veylehû*) “Yazıklar olsun! (*Umire'bnü âdeme bi's-sücûdi fesecede*) Âdemoğlu secde etmekle emrolununca, secde etti. (*Felehü'l-cennetü*) Secde ettiği için cennetlik olacak, cennete gidecek.”

(*Ve ümirtü bi's-sücûdi*) “Ben de secde etmekle emrolunmuştum, Allah bana da ‘secde et’ diye emretmişti. (*Feasaytü*) Ama ben dinlememiş, âsî olmuştum. (*Feliye'n-nâru*) Beni de Allah cehennemlik etmişti, ben cehenneme gideceğim.” diye ağlayarak gider. Kendi kendine nedametler, pişmanlıklar gösterir.”

⁸ Müslim, *Sahîh*, c.I, s.227, no:115; İbn-i Mâce, *Sünen*, c.III, s.344, no:1042; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.II, s.443, no:9711; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.II, s.180, no:1487; Ebû Avâne, *Müsned*, c.I, s.521, no:1945; Deylemî, *Müsnedü'l- Firdevs*, c.I, s.289; Ebû Nuaym, *Hilyetü'l-Evliyâ*, c.V, s.60; Abdullah ibn-i Mübârek, *Zühd*, c.349, no:981; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.312, no:3516; Hatîb-i Bağdâdî, *Târih-i Bağdad*, c.VII, s.324, no:3834; Ebû Hüreyre RA'dan.

Camimizde Kur'an okuyoruz dersin arkasında ya; Kur'an'da 14 tane secde ayeti var, bakıyoruz da ancak 3-5 kişi secdeyi ya yapıyor ya yapmıyor. Bu geriye kalanlar, herhalde okudukları ayetin secde ayeti olduğundan farkına varmıyorlar. Halbuki secde ayetinin yanı başında burada secde edilecektir diyerekten bir işaret var.

Tabii okuyan adamın onu herhalde bilmesi lazım! Ona karşı derhal secdesini yapması lazım! Derhal yaparsa mükâfatı büyük olur. Sonra da yapılır da, sonra yapılanla vaktinde yaptığın secde arasında sevap cihetinden fark olur.

i. Kur'an Hatalı Okunursa, Melek Düzeltir

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA'dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:⁹

إِذَا قَرَأَ الْقَارِئُ فَأَخْطَأَ أَوْ لَحَنَ، أَوْ كَانَ
أَعْجَمِيًّا كَتَبَهُ الْمَلَكُ كَمَا أَنْزَلَ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 57/13 (*İzâ karâe'l-kâriu feahtaa, ev lehane, ev kâne a'cemiyyen, ketebehü'l-melekü kemâ ünzile.*)

⁹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.283, no;1137; Hz. Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Câmiü'l-Ehâdîs, c.III, s.421. no:2498.

(*İzâ karâe'l-kâriü*) “Kur’ân-ı Kerîm’i okuyan kimse Kur’ân-ı Kerîm’i okuduğu zaman, (*feahtaa*) hatalı okumuşsa, (*ev lehane*) veya harekelerini yanlış okumuşsa; (*ketebühü'l-melekü kemâ ünzile*) melek onun bu okuyuşunu, Kur’ân-ı Kerîm nasıl indirildiyse öyle yazar.”

Kur’ân-ı Azîmüşşan’ı öğrenmeye çalışıyoruz. fakat biz Arap olmadığımız için, hatta Arap’ta da hasıl olur bu, tam manası ile okuyamayız. Okuyamadığımızdan dolayı hele acemi olursa, çok yanlışlar olur.

Böyle okurken hata ederse, tecvide uygun okumazsa veya harfleri hatalı telaffuz ederse, uzatırsa; melek onu inzal olunduğu gibi yazar. Senin ağzındaki okuduğun yanlışlık gibi yazmaz. Bu da Allah’ın bir lütfu bize... Ne kadar okusak, yapamıyoruz işte.

j. Alimin Sultanın Ayağına Gitmesi

Ebü’ş-Şeyh ve Deylemî, Muaz ibn-i Cebel RA’dan rivayet etmişler.

Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹⁰

إِذَا قَرَأَ الرَّجُلُ الْقُرْآنَ وَتَفَقَّهَ فِي الدِّينِ
ثُمَّ أَتَى بَابَ السُّلْطَانِ تَمَلَّقًا إِلَيْهِ وَطَمَعًا لِمَا
فِي يَدِهِ خَاضَ بِقَدْرِ خُطَاةٍ فِي نَارِ جَهَنَّمَ

(أبو الشيخ، والديلمي عن معاذ)

RE. 57/14 (*İzâ karâe'r-racûlü'l-kur'âne, ve tefekkahe fi'd-dîni, sümme etâ bâbe's-sultâni, temellukan ileyhi, ve tamaan limâ fî yedihî, hàda bi-kadri hutàhu fî nâri cehenneme.*)

(*İzâ karâe'r-racûlü'l-kur'âne, ve tefekkahe fi'd-dîni*) “Bir kimse Kur'an'ı okuyup dini hükümleri öğrenip fakih olduğu halde, (*sümme etâ bâbe's-sultâni temellukan ileyhi, ve tamaan limâ fî yedihî*) sonra sultana yaranmak veya elindekine tamaen onun kapısına giderse, attığı adımlar ne kadarsa, cehenneme o kadar yaklaşmış olur.”

Kur'an'ı öğrendi alim oldu. Alim oldu ama dünyalık da lazım; gideyim de şu sultana, hükümdara biraz anlatalım derdimizi de bize biraz aylık bağlasın yahut bir şey versin, bir ikramda bulunsun... Onun elindekilere tamah ederek sultanın karşısına gidince ve onu biraz methedince; attığı adımlar ne kadarsa, cehenneme o kadar yakın olur.”

Çünkü alim sultana gitmez, sultanın âlimin ayağına gelmesi lazım! Hükümdarların alimin ayağına gelmesi lazım! Ne zamanki alimler sultanın ayağına giderlerse, gitmek için attıkları adımlar kadar cehenneme yaklaşmış olurlar. Allah korusun...

¹⁰ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.289, no:1134; Muaz ibn-i Cebel RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.X, s.195, no:29027; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.421, no:2497.

k. Fâtiha'nın Başında Besmele Okunması

Dâra Kutnî ve Beyhakî, Ebû Hüreyre RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹¹

إِذَا قَرَأْتُمْ الْحَمْدُ فَاقْرَءُوا بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ فَإِنَّهَا أُمُّ الْقُرْآنِ وَأُمُّ الْكِتَابِ
وَالسَّبْعُ الْمَثَانِي وَبِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ
الرَّحِيمِ إِحْدَى آيَاتِهَا

(قط. ق. عن أبي هريرة)

RE. 57/16 (*İzâ kara'tümü'l-hamdü, fakraû: Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm; feinnehâ ümmü'l-kur'âni, ve ümmü'l-kitâbi, ve seb'ül-mesâni, ve bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîmi ihdâ âyâtihâ*)

(*İzâ kara'tümü'l-hamdü*) “El-hamdü Sûresi’ni okuduğunuz zaman, (*fakraû bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*) evvelinde *Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm* diye okuyun!”

(*Feinnehâ ümmü'l-kur'âni*) “Çünkü bu Hamd Sûresi Kur’ân-ı Kerîm’in anasıdır, özüdür, hülâsasıdır.” Kur’ân-ı Kerîm’in içindeki mânalar Fâtiha Sûresi’nde özetlenmiştir. Kitabın başındaki fihrist gibidir. Her âyeti öteki sûrelerle ilgilidir, her harfi ilgilidir.

¹¹ Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.268, no:1043; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.II, s.45, no:2486; Dâra Kutnî, *Sünen*, c.I, s.312, no:36; Ebû Hüreyre RA’dan.

(Ve ümmü'l-kitâbi) “Ve kitabın anasıdır, (ve seb'ü'l-mesâni) ve seb'u'l-mesâni'dir.” Kur'ân-ı Kerîm'de; ‘Biz sana seb'ü'l-mesâni verdik, ve'l-Kur'âne'l-azîm'i verdik.’ diye âyet-i kerîmede bildirilen seb'ü'l-mesâni'de Fâtiha Sûresi kastediliyor.

(Ve bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîmi ihdâ âyâtihâ) “Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm onun ayetlerinden birisidir. Onun için, Fâtiha'yı okurken, “Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm” diye okuyun!

Elham'ı okuyacağız; ama el-hamdü lillâh biz hep alışmışızdır da, eüzü-besmele çekeriz ondan sonra okuruz. “Besmele çekmeden Elham'ı okumayın!” buyruluyor.

Bizim Hanefî mezhebinde, “Bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm” ayrı bir ayettir; Fâtiha Sûresi'ne ait değildir.

I. Yemek Yerken Ayakkabıların Çıkartılması

Bezzâr ve Ebû Ya'lâ, Enes ibn-i Mâlik RA'dan rivayet etmişler. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹²

إِذَا قَرَّبَ لِأَحَدِكُمْ طَعَامَهُ وَفِي رِجْلَيْهِ نَعْلَانِ

فَلْيَنْزِعْ نَعْلَيْهِ فَإِنَّهُ

أَرْوَحُ لِلْقَدَمَيْنِ وَهُوَ مِنَ السُّنَّةِ

(البزار، ع. عن أنس)

RE. 57/17 (*İzâ kurribe li-ehadiküm taâmuhû, ve fî ricleyhi na'lâni, felyenza' na'leyhi, feinnehû ervahu li'l-kademeyni, ve hüve mine's-sünneti.*)

(*İzâ kurribe li-ehadiküm taâmuhû*) “Sizden birinize yemek getirildiği, ikram olunduğu zaman, (*ve fî ricleyhi na'lâni*) ayaklarında da pabuçları varsa, (*felyenza' na'leyhi*) ayaklarından bu pabuçlarını çıkartsın. (*Feinnehû ervahu li'l-kademeyni*) Zira bu hal ayaklar için rahatlaktır, (*ve hüve mine's-sünneti*) ve sünnettendir.”

Burada bir işaret olsa gerek:

Yemek yemeye taâm geldi, hazırlandı, önünüze kondu. Sizin önünüze yemek geldiği vakitte ayağınızda ayakkabılarınız var. Ayakkabılarınızı çıkarın da öyle yemeğinizi yiyin! Hani ayakkabılarla beraber oturmayın. Tabii masalarda yemek yendiği zaman, ayakkabı ile oturunca, ayakkabının bir zararı olmaz. Demek ki, “Yemek yerken masada değil de yerde yiyin; yerde oturduğunuz zaman da, ayakkabılarınızı ayağınızdan çıkarın, öyle oturun!” denilmiş oluyor. Bu da sünnettendir.

Hani bizim bu kabahatlerimiz çok ya, kabahatlerimizden birisi de bu Avrupa adât u ananesine uyup da böyle masalarda müreffeh bir şekilde yemek yemek... Bu da sünnete muhaliftir. Sünnete muhalif olunca mekruh olur.

¹² *Kenzü'l-Ummal*, c.XV, s.235, no:407727; *Camiü'l-Ehadis*, c.III, s.422, no:2502.

Bizim analarımızdan babalarımızdan gördüğümüz hep, sofraya yayılır, tek bir sini koyulur ortaya; hepimiz birlikte otururuz sofraya... Babamız dedemiz başlar, biz de arkasından “*Bi’smi’llâhi’r-rahmâni’r-rahîm*” diye başlarız. Biz öyle büyüdük.

m. Kadının Mihrini Kocasına Bağışlaması

Deylemî, Abdullah ibn-i Abbas RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:

إِذَا قَالَتِ الْمَرْأَةُ لِزَوْجِهَا وَهِيَ مَرِيضَةٌ تَرَكَتْ
مَهْرِي عَلَيْكَ فَإِنْ مَاتَتْ لَمْ يَكُنْ شَيْئًا
وَإِنْ عَاشَتْ فَقَدْ مَضَى مَا قَالَتْ

(الديلمى عن ابن عباس)

RE. 57/18 (*İzâ kâleti’l-mer’etü li-zevcihâ, ve hiye marîdadün: Terektü mehrî aleyke! Fein mâtet, lem yekün şey’en; ve in âşet, fekad madâ mâ kulte.*)

(*İzâ kâleti’l-mer’etü li-zevcihâ, ve hiye marîdadün*) “Kadın hasta bulunduğu sırada kocasına: (*Terektü mehrî aleyke*) ‘Mihrimi sana terkettim!’ demişse, (*fein mâtet, lem yekün şey’en*) sonra da ölmüşse, bu sözü muteber olmaz. (*Ve in âşet, fekad madâ mâ kulte*) Şayet yaşarsa, geçerli olur.”

Kadın hasta haliyle kocasına diyor ki:

“—Efendi, benim sende alacağım olan mehrimi ben sana bağışladım!”

Nikâh kıyarken bir mihir takdir ediyoruz ya; 10 lira, 50 lira, 100 lira... Kadın diyor ki, “Bu mihri ben sana terk ettim, bağışladım.” Hakikaten hanımların da bunu yapması efdal-i âmâldir.

Takdir-i ilâhi, âhirete gidecek olursa, vefat ederse; hiçbir şey lazım gelmez, artık o adam borç ödemez. Eğer yaşayacak olursa, sözü artık câri durumdadır, mihrini terk etmiştir, istemeye hakkı yoktur.”

n. İftar Duası

Dâra Kutnî, Enes ibn-i Mâlik RA’dan rivayet etmiş. Peygamber SAS Efendimiz buyurmuşlar ki:¹³

إِذَا قُرَّبَ إِلَى أَحَدِكُمْ طَعَامٌ وَهُوَ صَائِمٌ فَلْيَقُلْ
بِسْمِ اللَّهِ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ اللَّهُمَّ لَكَ صُمْتُ
وَعَلَى رِزْقِكَ أَفْطَرْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ سُبْحَانَكَ،
وَبِحَمْدِكَ تَقَبَّلْ مِنِّي إِنَّكَ أَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(قط . عن أنس)

¹³ *Kenzü'l-Ummâl*, c.VIII, s.509, no:23873; *Câmiü'l-Ehâdîs*, c.III, s.422, no:2500.

RE. 57/19 (*İzâ kurribe ilâ ehadiküm taâmün ve hüve sâimün, felyekul: Bi'smi'llâhi, ve'l-hamdü li'llâhi, allâhümme leke sumtü, ve alâ rizkike eftartü, ve aleyke tevekkeltü. Sübhâneke, ve bi-hamdike, tekabbel minnî, inneke ente's-semîü'l-alîm.*)

(*İzâ kurribe ilâ ehadiküm taâmün ve hüve sâimün*) “Sizden biriniz oruçluyken kendisine bir yemek getirilirse...” İftar vaktinde, artık oruçluydu, akşam ezanı okundu, yemek getirildi, takdim edildi. (*Felyekul*) Şöyle desin, şöyle dua etsin!”

(*Bi'smi'llâhi*) “Allah’ın adıyla, (*ve'l-hamdü li'llâhi*) Allah’a hamd ü senâlar ederek... Allah’ın adıyla ve Allah’a hamd ederek mânasına...”

(*Allâhümme leke sumtü*) “Yâ Rabbi! Senin rızan için oruç tuttum, (*ve alâ rizkike eftartü*) senin verdiğin rızıkla orucumu açıyorum. (*Ve aleyke tevekkeltü*) Ve sana tevekkül ettim yâ Rabbi! Seni vekil edindim. Sen tevekkül edinmeyi seversin, sana tevekkül ettim. (*Sübhâneke*) Sen her türlü noksandan münezzehsin. (*Ve bi-hamdike*) Sana hamd ü senâlar ederim. (*Tekabbel minnî*) Orucumu, ibadetimi benden kabul eyle... (*İnneke ente's-semîü'l-alîm*) Hiç şüphe yok ki duaları işiten, her şeyi bilen sensin yâ Rabbi!” demiş oluyor.

Bu duayı yazsınlar yazmak isteyenler:

بِسْمِ اللّٰهِ وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ اَللّٰهُمَّ لَكَ صُمْتُ وَعَلَى

رِزْقِكَ اَفْطَرْتُ وَعَلَيْكَ تَوَكَّلْتُ سُبْحَانَكَ

وَبِحَمْدِكَ تَقَبَّلْ مِنِّي اِنَّكَ اَنْتَ السَّمِيعُ الْعَلِيمُ

(Bi'smi'llâhi, ve'l-hamdü li'llâhi, allâhümme leke sumtü, ve alâ rizkıke eftartü, ve aleyke tevekkeltü. Sübhâneke, ve bi-hamdike, tekabbel minnî, inneke ente's-semîü'l-alîm.)

Oruçlu olduğumuz vakitte yemek yediğimiz vakitte bu duayı okumamız lazım. Gerek Ramazan'da gerek Ramazan dışında oruçlu olduğumuz halde böyle bir ikrama uğrarsak böyle dua etmek lazım. Efendimiz SAS'in tavsiyesi bu...

“—Yâ Rabbi, sen görücüsün, aynı zamanda bilicisin de...”

Bu iki söz çok mühimdir. Biz Allah-u Teâlâ'yı her hareketimizi bilen, her hareketimizi işiten olarak kabul ederiz. Küçükken okuduğumuz dersin devamı... Allah Celle ve A'lâ, kara taşın üzerinde kara karıncanın gezdiğini gören Allah... Onun ayağının tıkırtısını duyan Allah... Yani bizim için Kur'an'da daima;

يَعْلَمُ السِّرَّ وَأَخْفَى

(طه: ۷)

(*Ya'lemü's-sirra ve ahfâ*) [O, gizliyi de bilir, ondan daha gizli olanı da...] (Tâhâ, 20/7) diye geçer.

Bunları da bilen Allah, esrarımızı da bilen Allah. Bu dünyaya gelmeden evvelki halimizi bilen Allah...

“–Sen öyle Allah’sın ki hem Semî’sin, hem Alîm’sin.”

Bu itikad ne zaman içimize yerleşirse, işte o zaman tam müslüman oluruz. Bunu biliyoruz ama gene fenalıkları yaparken unutuveriyoruz.

Allah cümlemizi affetsin... Tevfikât-ı samedâniyyesine mazhar etsin... Her zaman hıfz u himayesinden bizi zerre miktar ayırmasın... Son nefeste de cümlemize hüsn-ü hâtimeler nasib edip, buyurun:

“–*Eşhedü en lâ îâhe illa'llâh, ve eşhedü enne muhammeden abduhû ve rasûlühû*” sözünü söylemeyi cümlemize nasib etsin inşallah...

El-fâtihah!

Mehmed Zâhid KOTKU

1968 - İskenderpaşa Camii

[Bütün Mehmed Zahid KOTKU/ Hadis Derslerine PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü